

บทที่ ๓

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจในการเผยแพร่ธรรมแก่ประชาชน ของสถานีวิทยุกระเจาเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดวิธีการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การศึกษานี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยวิธีความน่าจะเป็น(Non Probability) แบบสะดวก เฉพาะผู้ที่ฟังรายการจำนวน ๔๐๐ คน คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) มีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเผยแพร่ธรรมแก่ประชาชนของสถานีวิทยุกระเจาเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต ๒. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานีวิทยุกระเจาเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต ซึ่งการศึกษาใช้ข้อมูลวิจัย ๓ แหล่งรวมกัน ดังนี้

๓.๑.๑ ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๔๐๐ คน ที่ได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความพึงพอใจในการเผยแพร่ธรรมแก่ประชาชน โดยสถานีวิทยุกระเจาเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต

๓.๑.๒ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ได้จากบุคคลผู้มีความรู้หรือเป็นตัวแทนของหน่วยงาน ที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่ธรรมทางสถานีวิทยุกระเจาเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต ว่ามี ความพึงพอใจจากการเปิดรับฟังรายการธรรมต่อประชาชนอย่างไร โดยมีกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๑.๓ ข้อมูลจากเอกสาร(Documentary Research) ได้จากคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส และเอกสารที่เกี่ยวข้องเช่น จากวิทยานิพนธ์ หนังสือ เอกสาร บทความ เว็บไซต์(Web-site) เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์วิธีการสื่อสารที่มีต่อประชาชนเกี่ยวกับ ความพึงพอใจ และความคิดเห็นในการเผยแพร่ธรรม โดยสถานีวิทยุกระเจาเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต

๓.๒ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๒.๑ กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม

๓.๒.๒ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พร้อมรับคำชี้แนะ

๓.๒.๓ ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

๓.๒.๔ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน ๓๐ คน

๓.๒.๕ นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

๓.๓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๑ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative)

๑. ประชากรที่ใช้วิจัย คือ ประชากรที่อยู่ในเขตพื้นที่รับฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต คลื่นความถี่ เอฟ.เอ็ม. ๙๖.๒๕ เมกะเฮิรตซ์ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ อ.เมือง อ.กลาง อ.กระทุ้ง จังหวัดภูเก็ต มีประชากรทั้งหมดไม่ทราบจำนวน (๒๒๕,๑๑๐ คน^๑) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการคำนวณที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๐๕

สูตร^๒

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนของกลุ่ม

ตัวอย่าง

$$n = \frac{๕๔,๒๘๘}{1 + ๕๔,๒๘๘(.๐๕)^2}$$

^๑ สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, ประชากรและบ้าน จำแนกตามตำบล อำเภอ ของจังหวัดภูเก็ต ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘. [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://webcache.googleusercontent.com>, [พฤศจิกายน ๒๕๕๘].

^๒ ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเนสส์แอนด์ดี), ๒๕๕๕, หน้า ๔๕.

$$\begin{aligned}
 &= \frac{๕๔,๒๘๘}{๑+๕๔,๒๘๘(.๐๐๒๕)} \\
 &= \frac{๕๔,๒๘๘}{๑ + ๑๓๖} \\
 &= ๓๙๖ \quad \text{ราย}
 \end{aligned}$$

๒. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย คือ กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณ จำนวน ๓๙๖ คนมีอายุ ตั้งแต่ ๑๓ ปีขึ้นไป โดยได้กำหนดแบบสอบถามกับกลุ่มผู้ฟังรายการธรรม คิดตามร้อยละของ ประชากร ได้แก่ อำเภอเมือง ๑๓๒ ชุด, อำเภอกลาง ๑๓๒ ชุด, อำเภอกระทุ้ง ๑๓๒ ชุด ปรากฏว่า แบบสอบถามที่ได้รับ คือ

กลุ่มที่แบบสอบถามมีข้อมูลสมบูรณ์ และใช้ในการแปลผล ๔๐๐ ชุด คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐

๓. แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินผลความพึงพอใจในกลุ่มประชากรที่ได้รับฟังรายการทางสถานีวิทยุ พระพุทธกระจายเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของ ประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน ๖ ข้อ

(๒) ส่วนที่ ๒ การประเมินการรับรู้พฤติกรรม และการมีส่วนร่วมในการเปิดรับ ฟังรายการธรรม ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต ได้แก่ เคยเปิดรับฟังเปิด รับฟังมา นานเท่าใด เปิดรับฟังช่วงวันเวลาใด เปิดรับฟังที่สถานที่ใด เปิดรับฟังลักษณะใด เคยเข้ามามีส่วนร่วมกับ ทางสถานีหรือไม่ มี ๖ คำถาม

(๓) ส่วนที่ ๓ การประเมินความพึงพอใจจากการเปิดรับฟังรายการธรรม โดย ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close – End Question) สอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิด Likert ที่มี ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดมี ๕ คำถาม

(๔) ส่วนที่ ๔ การประเมินผลที่ได้รับจากการเปิดรับฟังรายการธรรม มี ๔ คำถามโดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close – End Question) สอบถามชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale)

(๕) ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นต่อเนื้อหา ผู้ดำเนินรายการ วันเวลาออกอากาศ การมีส่วนร่วม ประโยชน์ที่ได้รับจากการฟังรายการธรรม และข้อเสนอแนะ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ มี ๖ ข้อ

ลักษณะแบบสอบถาม กำหนดคะแนนในการตอบแบบสอบถามออกเป็น ๕ ระดับ ตามแนวคิด Likert จากระดับมากที่สุด ไปหาระดับน้อยที่สุด ดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ แสดงการกำหนดคะแนน ๕ ระดับ

ค่าคะแนน	ความหมาย
๕	มากที่สุด
๔	มาก
๓	ปานกลาง
๒	น้อย
๑	น้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ออกเป็น ๕ ระดับ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, ๑๙๘๑ : ๗๘) ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓.๒ แสดงค่าเฉลี่ย ๕ ระดับ

ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ความหมาย
๔.๕๐ - ๕.๐๐	มากที่สุด
๓.๕๐ - ๔.๔๙	มาก
๒.๕๐ - ๓.๔๙	ปานกลาง
๑.๕๐ - ๒.๔๙	น้อย
๑.๐๐ - ๑.๔๙	น้อยที่สุด

๓.๓.๒ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) บุคคลซึ่งเป็นผู้มีบทบาท หรือเป็นตัวแทนของหน่วยงาน ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่ธรรมทางสถานีวิทยุกระจายเสียงบิณฑล จัหวัดภูเก็ต ได้กลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) รวม ท่าน ดังนี้

ตารางที่ ๓.๓ แสดงกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	ตัวแทน/หน่วยงาน	หมายเหตุ
๑	นายวิรัตน์ แก้วสุขศรี	ผู้อำนวยการ	เจ้าของและผู้บริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงบินหลา
๒	นายวาทีน กรดเต็ม	ผู้อำนวยการสำนักพุทธศาสนา จังหวัดภูเก็ต	
๓	นางอุไร เลอศักดิ์อนุสรณ์	รก.แผนวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต	
๔	นางบุษยา ใจเปี่ยม	ประชาสัมพันธ์จังหวัดภูเก็ต	
๕	นายอุทัย พัฒนเพ็ชร	ข้าราชการ ในจังหวัดภูเก็ต	
๙	นาย	.	จ.ภูเก็ต
๑๐			จ.ภูเก็ต
๑๑			จ.ภูเก็ต
๑๒			จ.ภูเก็ต
๑๓			จ.ภูเก็ต

โดยสอบถามถึงความคิดเห็นต่อการเผยแพร่ธรรม เพื่อประเมินผล และความพึงพอใจในกลุ่มประชากรด้วยคำถามที่เหมือนกันใน ท่าน มีประเด็นหัวข้อคำถาม ๔ หัวข้อ ดังนี้

๓.๓.๑ ท่านคิดว่าการเผยแพร่ธรรมะทางสถานีวิทยุกระจายเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต มีความน่าสนใจหรือไม่ เพราะอะไร

๓.๓.๒ ท่านคิดว่าการเผยแพร่ธรรม โดยสถานีวิทยุพระพุทธรูปกระจายเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต มีผลให้ผู้ฟังได้รับประโยชน์ต่อการพัฒนาชีวิต จิตใจ และสังคม อย่างไรบ้าง

๓.๓.๓ ท่านคิดว่าการเผยแพร่ธรรม โดยสถานีวิทยุกระจายเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต มีส่วนสร้างความพึงพอใจให้ประชาชนผู้ฟัง อย่างไรบ้าง

๓.๓.๔ ท่านคิดว่าการเผยแพร่ธรรม โดยสถานีวิทยุกระจายเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต ควรมีการปรับปรุงในด้านใดบ้าง

๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๔.๑ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative)

ได้ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ได้สอบถามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเผยแพร่ธรรมแก่ประชาชนโดยสถานีวิทยุกระจายเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต สรุปข้อมูล เป็นค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ดังนี้

ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้วิเคราะห์และแปลผลเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนบุคคล, การเปิดรับฟังและการมีส่วนร่วมในรายการธรรม, เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

๓.๔.๒ การวิจัยได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

บุคคลผู้มีบทบาท หรือเป็นตัวแทนของหน่วยงาน ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ผลความพึงพอใจในการเผยแพร่ธรรมแก่ประชาชนของสถานีวิทยุกระจายเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต ได้กลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้วิธีการสรุปผลการสัมภาษณ์ ใน ๔ ประเด็น คือ การเผยแพร่ธรรมทางวิทยุ... มีความจำเป็นหรือไม่, การเผยแพร่ธรรมทางวิทยุ... มีผลให้ผู้ฟังได้รับประโยชน์ต่อการพัฒนาชีวิต จิตใจ และสังคม อย่างไร, การเผยแพร่ธรรมทางวิทยุ...มีส่วนสร้างความพึงพอใจให้ประชาชนผู้ฟัง อย่างไร และการเผยแพร่ธรรมทางวิทยุ... ควรมีการพัฒนาปรับปรุงในด้านใดบ้าง

๓.๔.๓ ใช้การศึกษาเอกสาร (Documentary Research)

จากคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา ปกรณ์วิเสส กับทั้งวิทยานิพนธ์ หนังสือ เอกสาร บทความ เว็บไซต์ (Web-site) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิทยุกระจายเสียง และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์วิธีการสื่อสารที่มีต่อประชาชนเกี่ยวกับ ความพึงพอใจ และความคิดเห็นในการเผยแพร่ธรรม โดยสถานีวิทยุกระจายเสียงบินหลา จังหวัดภูเก็ต